

Tilburg University

In Flux- over transit en transporttarieven

Hancher, L.

Published in:
Energie Actueel

Publication date:
2010

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Hancher, L. (2010). In Flux- over transit en transporttarieven. *Energie Actueel*, 2010(14), 10.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

In Flux – over transit- en transporttarieven

Op 28 september jongstleden gaf de advocaat-generaal van het Europese Hof haar opinie over de rechtmatigheid van het Belgische tariefstelsel voor gastransport, zoals aangenomen in 2009. Daarmee bleef een gedifferentieerd tariefstelsel voor gasdoorvoer in België mogelijk.

De zaak was naar het Europese Hof verwezen door het Belgische Hof van Beroep. De Belgische toezichthouder CREG had een verzoek van gastransportnetbeheerder Fluxys voor twee aparte transport- en transittarieven geweigerd en tarieven opgelegd op basis van eigen berekeningen omtrent kosten-toewijzing voor de twee verschillende activiteiten. Fluxys vocht het 'CREG-tarief' aan bij de nationale rechtbanken die op hun beurt uitleg verzochten aan het Europese Hof over de interpretatie van de Tweede Gasrichtlijn uit 2003 en de Gasverordening uit 2005.

Door
Leigh Hancher

Ondertussen oordeelde het Grondwettelijk Hof van België in juli 2010 dat de wet uit 2009 onwettig was en vernietigd diende te worden. Dit betekende dat de eerdere gaswet uit 2008 van kracht bleef. De vraag rijst daarom of het Europese Hof nog iets toe kan voegen aan dit ingewikkelde verhaal? De advocaat-generaal meent van wel, nu de (oude) Belgische wet ook een zelfde onderscheid maakt tussen transit- en transporttarieven.

Helderheid

Indien het Europese Hof het advies van de Advocaat-Generaal overneemt, kan het arrest helderheid verschaffen over de vraag hoe ver nationale toezichthouders rechtmatig mogen afwijken van het 'one size fits all model', dat leek te worden gedrukt op de Europese gassector.

Het Derde Pakket, dat op 3 maart 2011 van kracht wordt, maakt het wat dat betreft alleen nog maar erger, aangezien daarmee via de nieuwe netwerkcodes vergaande harmonisatie wordt toegestaan van nationale regels over veel zogeheten technische of niet-essentiële zaken. Deze codes worden momenteel ontwikkeld, zodat zij op 3 maart 2011 kunnen worden aangenomen als bindende juridische maatregelen.

Bepalingen

Tariefharmonisatie is te belangrijk om te kunnen kwalificeren als 'niet-essentieel' en kan niet in netwerkcodes worden geregeld. Het Tweede en Derde Pakket bevatten echter ook gedetailleerde bepalingen hoe tariefmethodieken dienen te worden toegepast door nationale toezichthouders. De Fluxys-zaak kan meer helderheid verschaffen over de reikwijdte van de bevoegdheden – en verplichtingen – van

nationale toezichthouders indien deze nationale wetgeving terzijde schuiven, om in plaats daarvan Europese wetgeving toe te passen.

Deze ontwikkeling is nu al zichtbaar in de Europese telecomsector. Gelet op de ambities van het Derde Pakket om toezichthouders meer onafhankelijk te maken van de eigen overheden, kan de uitkomst van de Fluxys-zaak aanmerkelijke gevolgen voor hen hebben.

Kosten

Het meest in het oog springende onderdeel van de Opinie is dat de Advocaat-Generaal duidelijk erkent dat het Europese recht momenteel twee verschillende tarieven toestaat. Er bestaan geen verplichtingen van volledige uniformiteit bij de berekening van tarieven, zolang de kosten worden gebaseerd op niet-discriminerende en objectieve criteria.

Zoals ook vermeld in de Gasverordening omvatten deze de kosten van transport, noodzakelijke investeringen, investeringsrisico's bij het bouwen van de infrastructuur, de gevolgen van concurrentie, en eventuele openbare dienstverplichtingen.

Hoewel wetgeving die eenvoudig en automatisch twee verschillende kostenberekeningen toestaat voor de twee activiteiten onwettig zou zijn, is het mogelijk dat nationale regelgeving, die verschillen in kostenberekeningen toestaat op basis van deze objectieve criteria, dat niet is. In de praktijk zou dit betekenen dat sommige pijpleidingen in een lidstaat minder (of meer) kunnen berekenen voor doorvoer, maar dat niet alle transitpijpleidingen automatisch een ander tarief kunnen berekenen dan de nationale transporttarieven.

Discussie

Indien het Europese Hof deze redenering overneemt kan de Fluxys-zaak een eerste stap zijn op weg naar 'pipe to pipe' concurrentie. De bouw van een transitlijn kan hogere kosten en hogere risico's met zich meebrengen, maar een interessante vraag is of dit ook hogere tarieven dient te betekenen.

De Advocaat-Generaal erkent dat toezichthouders het recht hebben bij hun beslissingen de gevolgen van concurrentie – naar verondersteld moet: van andere pijpleidingen – mee te laten wegen. Kan dit betekenen dat de discussie over het 'Jepma-effect' nu helemaal opnieuw gaat beginnen?

Leigh Hancher is hoogleraar Europees Recht aan de Universiteit van Tilburg, adviseur bij Allen & Overy Amsterdam en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. ■